

COLLEGE VAN TOEZICHT

ADVOCATUUR

WERKPLAN 2021

**COLLEGE VAN TOEZICHT
ADVOCATUUR**

VOORWOORD

Net als vele andere sectoren is ook de advocatuur in 2020 fors beïnvloed door de COVID-pandemie en de maatregelen om die in te dammen. Dat had vanzelfsprekend ook gevolgen voor het toezicht. Fysieke werkbezoeken en besprekingen werden omgezet in digitale ontmoetingen, dekens kregen te maken met extra zorgen over de bestaanszekerheid van kantoren.

Wel werd de evaluatie van het toezichtstelsel afgerond en dat zal in 2021 ongetwijfeld leiden tot voorstellen tot vernieuwing en verdere professionalisering van het toezicht. Het college ziet die voorstellen tegemoet. De implementatie daarvan zal een belangrijk onderdeel van zijn werkzaamheden in 2021 vormen. Daarbij zal het college extra aandacht hebben voor de toerusting van het dekenaal toezicht.

2021 is ook het jaar waarin voor het eerst zal worden gewerkt met het zogeheten toezichts- en handhavingskader, resultaat van een gezamenlijke inspanning van dekens en college van toezicht. Ongetwijfeld zal dat kader behulpzaam zijn bij het verder professionaliseren van het toezicht. Om die stap te kunnen zetten zal het college extra aandacht schenken aan de mogelijkheid om kwalitatieve en kwantitatieve gegevens met betrekking tot het toezicht beschikbaar en inzichtelijk te maken.

Ten slotte zal onze aandacht extra uitgaan naar vraagstukken rondom integriteit en bedrijfscultuur. Dat zijn thema's die baat hebben bij openheid en een bepaalde mate van onbevangenheid. Twee begrippen die de blik en de werkhouding van de leden van het college ook in 2021 zullen bepalen bij de uitvoering van het systeemtoezicht in 2021.

College van toezicht van de Nederlandse orde van advocaten,

Andrée van Es
Frans Knüppe
Jeroen Kremers

Den Haag, 17 december 2020

1. TOEZICHTMODEL

Een deskundige en integere advocatuur is het hogere doel waar deken en het college van toezicht gezamenlijk voor staan.

De deken is als toezichthouder in de zin van de Algemene wet bestuursrecht belast met het toezicht op de advocaten in het eigen arrondissement ten aanzien van de regelgeving in de Advocatenwet en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Toezicht heeft tot doel de naleving van wettelijke regels te bevorderen en te waarborgen. Het kan ertoe leiden dat de deken een overtreding of tekortkoming constateert. De deken bepaalt dan of handhavend wordt opgetreden of niet. Alle deken van de orden in de arrondissementen gezamenlijk vormen het dekenberaad. Dat is, op dit moment, het overlegorgaan waarin de deken met elkaar overleggen over de wijze waarop zij hun toezichttaken en -bevoegdheden uitoefenen en klachten behandelen. Dat betreft onder meer de afstemming van hun toezichtbeleid.

Het college van toezicht heeft als taak om te borgen dat het toezicht en de klachtbehandeling door deken goed wordt uitgevoerd, dat wil zeggen: zichtbaar, onafhankelijk, effectief, professioneel en consistent. Dat betreft zowel de vraag of het toezicht en de klachtbehandeling als geheel adequaat functioneren, als of een individuele deken adequaat functioneert. Daarvoor kijkt het college naar patronen in de taakuitoefening en niet naar de behandeling van individuele zaken. Deze taak is te karakteriseren als een vorm van systeemtoezicht. Dit betekent eveneens dat het college geen beroepsinstantie is ten aanzien van de wijze waarop een deken in een bepaald geval heeft opgetreden.

Het college zoekt bij de taakuitoefening altijd naar een passende balans tussen enerzijds het stimuleren van de kwaliteit van het toezicht en de klachtbehandeling door deken, en anderzijds het optreden indien toezicht en klachtbehandeling niet aan de gestelde normen voldoen.

Stimulering vormt de basis. Het college en de deken hebben een gezamenlijk hoger doel en een gedeelde intrinsieke motivatie om hieraan bij te dragen. Het aantal deken waarop toezicht wordt gehouden is bovendien overzichtelijk. Dit maakt het voor het college goed mogelijk om gezamenlijk het gesprek over goed toezicht te voeren. Bijvoorbeeld door ervaringen uit te wisselen, afwegingen te begrijpen en good practices te delen. Ook kan het college individueel gerichte feedback geven.

Optreden kan echter ook noodzakelijk zijn. Het college moet doortastend zijn en kunnen sanctioneren indien het toezicht of de klachtbehandeling niet aan de gestelde normen voldoet. Dit is een voorwaarde van toezicht en bovendien noodzakelijk voor geloofwaardig toezicht. Het college treedt op indien het toezicht of de klachtbehandeling meer dan incidenteel niet aan de gestelde eisen voldoet.

In het handboekskader¹ is uitgebreid beschreven hoe het college zijn systeemtoezicht vormgeeft.

¹ <https://www.collegevantoezichtnova.nl/wp-content/uploads/2020/10/HANDHAVINGSKADER-CvT-15-oktober-2020.pdf>

2. ONTWIKKELINGEN EN RISICO'S

In en om de advocatuur zijn ontwikkelingen gaande die veranderingen en risico's met zich mee kunnen brengen voor de beroepsuitoefening of voor het toezicht. Hieronder signaleert het college enkele relevante ontwikkelingen en risico's vanuit zijn perspectief als systeemtoezichthouder.

2.1 Hoge eisen aan individuele deken

Het college constateert dat het toezicht en de klachtbehandeling door dekenen de afgelopen jaren is verbeterd. Het college vindt ook dat het beter kan en moet. Deze observaties worden bevestigd in de recente evaluatie 'Wet positie en toezicht advocatuur'². Deze evaluatie laat zien dat de eisen die de maatschappij stelt aan goed toezicht op de advocatuur onverminderd hoog blijven. Er wordt geconstateerd dat het toezicht de afgelopen jaren inhoudelijk verbeterd is: minder pastoraal, meer risico-gestuurd en meer signaalgedreven. Maar ook dat het toezicht zich de komende jaren verder dient te verbeteren.

Er wordt veel gevraagd van dekenen. Het toezicht wordt lokaal door de deken, eenhoofdig, uitgevoerd. De deken moet een soort alleskunner zijn. De variatie aan advocaten en kantoren in een arrondissement is echter groot – van eenmanszaak tot internationaal kantoor – en neemt door hyperspecialisatie toe. Een deken buigt zich over veel verschillende vraagstukken, zoals op het gebied van deskundigheid, integriteit, financiën en wwft. De deken moet ook over een brede set vaardigheden beschikken. Zoals klachten zorgvuldig behandelen. Controles uitvoeren en doorvragen. Gedrag beïnvloeden en ingrijpen wanneer het nodig is. Risicopatronen analyseren. Plannen maken en verantwoorden.

Het college onderkent dat het werk hoge eisen stelt aan individuele dekenen. Dit roept de vraag op of dekenen voldoende zijn toegerust om hun taken goed uit te oefenen en verdere professionalisering te realiseren.

2.2 Veranderende rol van dekenberaad en deken

In de evaluatie wordt de aanbeveling gedaan om de rol en bevoegdheden van het dekenberaad te herzien. Het college acht het wenselijk dat het dekenberaad een formele positie krijgt met bijpassende bevoegdheden. Een slagvaardig dekenberaad dat beleid kan opstellen en besluiten kan nemen die gelden voor alle dekenen zou het toezicht ten goede komen.

De aanbeveling om de rol en bevoegdheden van het dekenberaad te herzien gaat op korte termijn intensief besproken worden door dekenen en andere belanghebbenden. Deze discussie is belangrijk, gegeven de implicaties voor het dekenberaad, de dekenen en ook het college. De herziening van het dekenberaad raakt uiteraard ook aan de toerusting van individuele dekenen, zoals in de vorige paragraaf genoemd, en die helpen versterken.

De discussie over de veranderende rol van het dekenberaad kan een stimulans vormen voor de verdere professionalisering van het toezicht de komende jaren. Het college ziet echter ook het risico dat op

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-947735>

de korte termijn deze discussie afleidend en vertragend kan doorwerken op de uitvoering en verdere professionalisering van het toezicht.

Tempo in besluitvorming is van belang om vaart te behouden in de verdere professionalisering van het toezicht.

2.3 Nieuwe bedrijfsmodellen advocatuur

De advocatuur is uiterst gevarieerd en ontwikkelt zich doorlopend binnen wettelijk gestelde kaders en eigen regelgeving van de advocatuur. Nieuwe bedrijfsmodellen dienen zich steeds meer aan, die vernieuwing van de dienstverlening kunnen opbrengen maar ook vragen oproepen of deze de toets aan de wettelijke kernwaarden van onafhankelijkheid, integriteit, deskundigheid, partijdigheid en vertrouwelijkheid kunnen doorstaan. Die kaders zijn opgesteld om de bijzondere positie en rol van de advocatuur als onderdeel van de rechtsstaat te beschermen. De vraag is hoe tegelijkertijd vastgehouden kan worden aan de bijzondere positie en rol van de advocatuur en volwaardig meegegaan kan worden in innovatie, die juridische dienstverlening effectiever en meer kostenefficiënt kan maken. Deze discussie heeft mogelijk implicaties voor het toezicht, en roept daarnaast de vraag op of toezicht hier niet al (onbedoeld) effect op heeft.

3. REGULIER TOEZICHTPROGRAMMA

Het college voert jaarlijks een aantal vaste activiteiten uit om een actueel beeld te behouden van hoe het toezicht en de klachtbehandeling ervoor staat en om de verdere professionalisering van het toezicht te stimuleren. Dit toezichtprogramma vloeit voort uit het handhavingskader.

3.1 Kwartaalsessies

Het college en de dekens hebben met 'borging van deskundige en integere advocatuur' een gezamenlijk hoger doel en bovendien gedeelde motivatie om hieraan bij te dragen. Het aantal dekens waarop het college toezicht houdt is overzichtelijk. Dit maakt het voor het college goed mogelijk om samen met alle dekens het gesprek over goed toezicht te voeren. Bijvoorbeeld door ervaringen uit te wisselen, afwegingen te begrijpen en 'good practices' te delen.

Er vindt (in ieder geval) eens per kwartaal een sessie plaats waarin dekens en het college het gesprek aangaan over goed toezicht ("van goed naar beter"). Deze sessies bestaan uit twee onderdelen: een algemene uitwisseling van ervaringen en inzichten; en een specifiek goed voorbereid onderwerp.

De onderwerpen voor de kwartaalsessies moeten nog vastgesteld worden. Tijdens een of twee sessies bespreekt het college bevindingen over het functioneren van dekens. Deze komen voort uit de analyse van rapportages van dekens (jaarplan, jaarverslag, kwantitatieve gegevens) en de bezoeker. Tijdens de andere sessies worden specifieke thema's uitgediept, zoals het toezichtaccent integriteit, cultuur en interne controle.

Doelstelling: Minimaal vier goed voorbereide en succesvolle verlopen sessies waarin observaties, inzichten en concrete handvatten gedeeld worden.

Beoogd effect: Bijdrage aan een toezichtcultuur, aan professionalisering van toezicht.

3.2 Jaarplannen en jaarverslagen

Het college monitort het functioneren van toezicht o.a. door zich een oordeel te vormen over de kwaliteit van de jaarplannen en jaarverslagen. Een jaarplan is een belangrijke graadmeter. Het geeft een indicatie van de mate waarin het werk van de deken risicogestuurd is. Het laat zien hoe geplande activiteiten bijdragen aan de beoogde uitkomsten van het werk. Het jaarverslag laat vervolgens zien in welke mate de beoogde doelstellingen worden gerealiseerd. Het jaarplan en jaarverslag tezamen zeggen iets over de toezichtcriteria effectiviteit en zichtbaarheid.

Doelstelling: Scherpe analyse van en feedback op jaarplannen en jaarverslagen van dekens/dekenberaad.

Beoogd effect: Bijdrage aan risicogestuurde aanpak, meer aandacht voor effect in de verantwoording.

3.3 Bezoekronde

Jaarlijks bezoekt het college de individuele deken tijdens de bezoekronde. Dit vormt een belangrijk moment voor het college om zich een beter beeld te vormen van het functioneren van individuele deken. De deken moet, zoals eerder beschreven, een alleskunner zijn. De bezoekronde is een manier voor het college om beter te begrijpen hoe elke deken deze veeleisende rol onafhankelijk, professioneel en consistent uitvoert.

Het bezoek bestaat tot nu toe uit enkel een stevig gesprek. Ter voorbereiding hierop bereidt het college vragen en bespreekpunten voor. De bespreekpunten zijn gebaseerd op analyse van jaarplannen, jaarverslagen en overige informatie zoals tuchtrechtelijke uitspraken, notificaties en uitkomsten van thema-onderzoeken.

Het college wil echter verder kunnen gaan dan alleen een gesprek voeren. Het college wil zelfstandig kunnen nagaan of de deken bepaald beleid in de praktijk consistent uitvoeren, en of een deken het toezicht goed uitoefent. Daarvoor is inzage in individuele toezichtsdossiers van deken noodzakelijk. Voor deze inzage wordt in 2021 een aanpak ontwikkeld die recht doet aan de vertrouwelijkheid van informatie van met name cliënten die zich in de dossiers van de deken kan bevinden, en die valt onder het verschoningsrecht van de betrokken advocaten en deken.

Doelstelling: Een bezoekronde waarin voor het eerst op een geaccepteerde wijze toezichtsdossiers kunnen worden getoetst.

Beoogd effect: Bijdrage aan verdere professionalisering van toezicht en consistentie van handelen door deken.

3.4 Kwantitatieve rapportage

Het college wil kunnen beschikken over kwantitatieve gegevens over de activiteiten die deken uitvoeren en de uitkomsten die deze opleveren. Deze gegevens, en de historische ontwikkeling ervan, geven een indicatie van de hoeveelheid werk en de uitdagingen waar een deken voor staat opgesteld. De gegevens maken het ook mogelijk om vergelijkingen tussen arrondissementen te maken, om zo tot nieuwe inzichten of bespreekpunten te komen. Voor deken geldt dat kwantitatieve gegevens gebruikt worden voor nadere analyses en risicosturing.

De oplevering van de kwantitatieve rapportage vraagt op dit moment nog veel inspanning. Het college geeft in 2021 extra aandacht aan de ontwikkeling van de kwantitatieve rapportage.

[Zie deel 4 Toezichtaccenten](#) voor meer informatie.

3.5 Signaalopvolging

Voorgaande activiteiten vinden op vaste momenten plaats. Niet alles is echter voorspelbaar of af te handelen op deze vaste momenten. Tussentijds kunnen er ontwikkelingen zijn die direct aandacht behoeven van het college. Het college verwacht in dit kader van iedere deken dat hij het college tijdig en uit eigen beweging informeert als hij geconfronteerd wordt met (urgente) zaken of situaties die een meer dan gebruikelijke impact op de uitoefening van het toezicht en/of de klachtbehandeling zouden kunnen hebben of daaraan schade kunnen berokkenen. Ook verwacht het college notificatie bij ongebruikelijke klachten, meldingen en patronen. Het college is ook zelf doorlopend alert op signalen, nieuwsfeiten en overige informatie ten behoeve van zijn toezicht. Hij screent hiervoor de nodige informatiebronnen. Daarnaast ontvangt het college rechtstreeks informatie van klagers over de behandeling van hun klacht, of van advocaten over het toezicht door de deken. Het college heeft geen wettelijke taak of bevoegdheid om klachten te behandelen over de handelwijze van dekens in individuele gevallen, maar voor het college zijn dergelijke signalen een bron van informatie over de uitoefening van het toezicht en de klachtbehandeling door de dekens.

4. TOEZICHTACCENTEN

Het college legt jaarlijks toezichtaccenten. Dit zijn onderwerpen die voortkomen uit ontwikkelingen en risico's waaraan het college extra en gerichte aandacht wil besteden. De evaluatie 'Wet positie en toezicht advocatuur' heeft invloed op de accenten die het college in 2021 legt.

4.1 Toerusting dekens

Het college onderkent dat het werk hoge eisen stelt aan individuele dekens. Dit roept de vraag op of dekens voldoende zijn toegerust om hun taken goed uit te oefenen en verdere professionalisering te realiseren. Het college heeft als systeemtoezichthouder de verantwoordelijkheid om te monitoren of de voorwaarden om goed te kunnen functioneren als deken vervuld zijn.

In 2021 krijgt de toerusting van dekens extra aandacht van het college. Het college gaat met de volgende vragen aan de slag:

- Hoe aantrekkelijk is de functie van deken voor mogelijke opvolgers die aan het profiel van de deken voldoen?
- Hoe is de onafhankelijkheid van dekens in de praktijk geborgd en wat is het risico op ongewenste belangenvervlechting?
- Hoe hoog is de werkdruk van dekens en wat is de impact van activiteiten zoals klachtbehandeling op de capaciteitsinzet?
- Heeft een deken voldoende ondersteuning en toegang tot specifieke expertise om zijn functie goed te vervullen?
- Hoe werkt een mogelijk veranderende rol van het dekenberaad door op de toerusting van dekens?

Het college wil graag tempo maken met de verdere professionalisering van het toezicht. Dekens moeten op passende wijze toegerust zijn om die verdere professionalisering mogelijk te maken.

Doelstelling: Borgen dat dekens op korte en langere termijn adequaat zijn toegerust.

Beoogd effect: Bijdrage aan professionalisering toezicht.

4.2 Risicogestuurd toezicht en kwantitatieve rapportage

De dekens hebben zich de afgelopen jaren toegelegd op het zogeheten risicogestuurd toezicht. Dekens richten zich meer en meer op advocaten, kantoren of rechtsgebieden waar sprake is van verhoogd risico. Deze risicosturing wordt ondersteund door analyse van data over ontwikkelingen binnen het eigen arrondissement en door overeenkomsten en verschillen tussen arrondissementen te analyseren. De arrondissement-overstijgende risicoanalyse vergroot zowel de potentie van effectieve risicosturing als ook de monitoringmogelijkheden van de dekens en het college. Dit maakt het noodzakelijk dat datasets van individuele arrondissementen onderling vergelijkbaar zijn.

De risicoanalyse en de periodieke kwantitatieve rapportage vragen om betrouwbare data. Die data zijn het resultaat van automatisering, een heldere leidraad voor gebruikers en uniforme toepassing. In 2020 is het IT-systeem vernieuwd. Begin 2021 wordt naar verwachting de leidraad vastgesteld. Gedurende 2021 moet een forse inspanning door dekens geleverd worden om uniform gebruik binnen de arrondissementen te realiseren. Tot die tijd blijft het genereren van een kwantitatieve rapportage arbeidsintensief (veel handmatige aanpassingen en verrijkingen) of beperkt in informatiewaarde.

Het college verwacht oplevering van een tussentijdse kwantitatieve betekenisvolle rapportage door dekens per 1 oktober 2021. Het college gaat de voortgang nauw monitoren en in overleg met dekens bepalen wat het college kan doen om de benodigde voortgang te ondersteunen.

Doelstelling: Eerste oplevering in 2021 van tussentijdse kwantitatieve rapportage.

Beoogd effect: Bijdrage aan risicogestuurd toezicht door, op grond van beschikbare data, rechtsgebieden en kantoren te selecteren waar sprake is van verhoogd risico.

4.3 Integriteit, cultuur en interne controle advocaten(kantoren)

Individuele dekens hebben een brede verantwoordelijkheid en kunnen geen specialist zijn op elk gebied. De deken is daarom toegerust met gerichte ondersteuning, zoals vanuit de Unit Financieel Toezicht Advocatuur voor financiële en Wwft-gerelateerde zaken. Op het gebied van integriteitstoezicht, ook een specifieke discipline, is er geen gerichte ondersteuning. Het college heeft daarom in 2020 onderzoek geïnitieerd naar de wijze waarop in het toezicht aandacht besteed wordt aan de integriteit van advocaten en hoe met name de grotere kantoren in hun interne controles en processen omgaan met integriteit en met de heersende cultuur die daarop van invloed is. Is er integriteitsbeleid, zijn er interne controlemechanismen en zijn die effectief? Hoe houden de dekens zicht op advocaten die van kantoor wisselen na een integriteitsschending, en hoe wordt voorkomen dat bij een volgend kantoor weer hetzelfde gedrag wordt vertoond? Hoe worden conflicterende belangen binnen kantoren behandeld: is dat effectief?

Het onderzoek loopt in 2021 door in samenwerking met de dekens en gaat inzichten opleveren die individuele dekens in staat stellen hun integriteitstoezicht nader vorm te geven. Het college zal met dekens het gesprek over de bevindingen voeren en sturen op de effectieve toepassing van opgedane inzichten.

Doelstelling: Beter begrip van hoe dekens integriteitstoezicht vormgeven en zouden kunnen vormgeven en hoe daarbij kan worden geleund op de interne controle en governance van (grotere) advocatenkantoren.

Beoogd effect: Meer gerichte en risicogestuurde aandacht voor de integriteit van advocaten, de cultuur en interne controle op kantoren.

5. ORGANISATIE

De aandacht van het college ligt in 2021 op het ten uitvoer brengen van het in 2020 geïntroduceerde handhavingsskader. Het college creëert met het reguliere toezichtprogramma een vast ritme om te toetsen hoe toezicht en klachtbehandeling ervoor staan. Dit ritme draagt bij aan voorspelbaarheid van zijn optreden en aan het tempo van de verdere professionalisering van het toezicht. Bepaalde stappen in het operationele proces moeten in 2021 nog gezet worden, zoals het kunnen uitvoeren van dossiercontroles en kunnen bouwen op tussentijdse kwantitatieve rapportages (zie voorgaande delen). Ook in de eigen organisatie heeft het college werk te doen. Twee aandachtspunten worden uitgelicht, namelijk de continuïteit van het college en de verantwoording door het college.

5.1 Continuïteit

Het college en zijn secretariaat vormen tezamen een kleine organisatie (drie leden en een secretaris). Het is afhankelijk van enkelen en kwetsbaar voor uitval en verloop. Dit risico is inherent aan de opzet van het college en kan nooit helemaal weggenomen worden. Wel kunnen er stappen gezet worden om dit risico kleiner te maken. Dit doet het college allereerst door aandacht te besteden aan kennismanagement en het borgen van het institutionele geheugen. De visie en koers, besluitvorming en afwegingen, worden vastgelegd zodat op een later moment en door anderen geleerd kan worden van eerdere ervaringen van het college. Verloop kan op deze manier gemakkelijker opgevangen worden. Verder gaat het college in 2021 nader onderzoek doen naar wat een passende minimumomvang is aan vaste ondersteunende capaciteit voor een publieke, kennisintensieve organisatie als het college. Daarbij worden verschillende aspecten gewogen, zoals de verantwoordelijkheid, ambitie en continuïteit van het college; de mogelijkheden voor een meer intensieve en structurele samenwerking met bijvoorbeeld de Nederlandse Orde van Advocaten; en de administratieve lastendruk voor de sector.

5.2 Verantwoording

Het college van toezicht legt verantwoording af over de wijze waarop hij zijn kerntaak uitoefent en de resultaten en effecten die dit oplevert. De kerntaak van het college is om met een onafhankelijke blik van buiten te kijken naar het functioneren van toezicht en klachtbehandeling door de dekens. Het beoogde resultaat is dat dit functioneren effectief, onafhankelijk, professioneel, consistent en zichtbaar is. Het college legt tevens verantwoording af over zijn verantwoordelijkheid als systeemtoezichthouder. Het college neemt vanuit die rol waar nodig stappen ter versterking en verdere professionalisering van het toezicht op de advocatuur. Daarbij bevordert het college gepaste verwachtingen bij externe stakeholders over het functioneren van het toezicht. Goed toezicht leidt immers niet tot een situatie die vrij is van incidenten.

In dit stadium van de ontwikkeling van het systeemtoezicht ligt de nadruk van de verantwoording op de uitvoering van toezicht en klachtbehandeling. Geleidelijk aan wordt dit perspectief aangevuld met analyses en beschouwingen over de staat van de advocatuur. In het jaarverslag over 2021 wil het college hier stappen mee zetten.

6. SLOT

Met bovenstaande aanpak beoogt het college van toezicht bij te dragen aan de verdere versterking van het toezicht op advocaten en een effectieve behandeling van klachten over advocaten. Uiteindelijk is het doel om daarmee de kwaliteit en integriteit van de beroepsuitoefening van advocaten in het belang van rechtzoekenden te bewaken en te bevorderen.

www.collegevantoezichtnova.nl
Postbus 97862 - 2509 GH - Den Haag